

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 5Co/129/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8713216122
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 04. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Jusková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2018:8713216122.3

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Moniky Juskovej a členov senátu JUDr. Karola Krochtu a JUDr. Jany Burešovej v spore žalobcov: 1. C. D., L. XX.X.XXXX, J. Ľ.A. Š. XXXX/XX, J., štátna M. D. O., 2. E. D., L. XX.X.XXXX, J. Ľ. Š. XXXX/XX, J., M. D. O., právne zastúpených spoločnosťou Beňo & partners advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom Nám. sv. Egídia 93, 058 01 Poprad, IČO: 44 250 029, proti žalovanému: Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s., so sídlom Dostojevského rad 4, 815 74 Bratislava, IČO: 00 151 700, o náhradu nemajetkovej ujmy s prísl., takto o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Stará Ľubovňa č. k. 5C/283/2014-67 zo dňa 28.1.2016

rozhodol:

Zrušuje rozsudok v napadnutom vyhovujúcom výroku a v rozsahu zrušenia vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Stará Ľubovňa (ďalej aj len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni v 1. rade sumu vo výške 13 000 eur a žalobcovi v 2. rade sumu vo výške 13 000 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V prevyšujúcej časti súd žalobu zamietol a čo sa týka trov konania uviedol, o trovách rozhodne do 30 dní po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že žalobcovia sa žalobou súdu doručenu 30.10.2013, doplnenu dňa 5.3.2014, domáhali toho, aby súd uložil žalovanému zaplatiť im náhradu nemajetkovej ujmy v sume 30 000 eur a náhradu trov konania. Podľa žalobcov 31.10.2010 došlo pri obci G. G. k dopravnej nehode, ktorú zapríčinil vodič osobného motorového vozidla značky S. S. R.: J.-XXX-J. povinne zmluvne poisteného u žalovaného. Pri tejto dopravnej nehode utrpel ich syn G. D. ako spolujazdec v uvedenom vozidle rozsiahle zranenia, ktorým na mieste podľahol. V čase smrti mal XX rokov. S poukazom na vek syna a tragické okolnosti smrti bola žalobcom spôsobená silná citová ujma a žiadali preto, aby súd uložil žalovanému ako poisťovateľovi z povinného zmluvného poistenia vinníka dopravnej nehody zaplatiť im náhradu nemajetkovej ujmy.

Súd konštatoval, že žalovaný so žalobou nesúhlasil, navrhol, aby ju súd zamietol. Podľa žalovaného nároky žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy uplatnené v konaní nie je možné od neho žiadať, nakoľko nejde o nárok, ktorý by mal spadať pod zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla vymedzenou ust. § 4 ods. 2 zákona č. 358/2001 Z.z.. Toto zákonné ustanovenie nezahŕňa nárok na náhradu škody spôsobenej zásahom do práva na ochranu osobnosti, keďže v Občianskom zákonníku nie je zaradené do rozsahu škody, na ktorú má poškodený nárok na základe zodpovednosti za škodu. Nárok v zmysle § 13 Občianskeho zákonníka nemožno zameniť a stotožňovať s právom na náhradu škody keďže ide o nároky odlišné svojou povahou, charakterom, pojmovým vymedzením, predpokladmi vzniku a ich funkciou, ktorú majú plniť v občianskoprávných vzťahoch, ako aj ich systematickým zaradením v Občianskom zákonníku.

Z vykonaného dokazovania súd zistil, že dňa 31.10.2010 okolo 02.00 hod. došlo na hlavnej ceste č. XX pri obci G. G. k dopravnej nehode motorového vozidla značky S., ktoré riadil vodič I. Š.. Tento neprispôsobil rýchlosť jazdy vozidla stavu, povahe vozovky a svojim schopnostiam, v dôsledku čoho

prešiel do protismeru, kde prednou časťou vozidla narazil do stromu. Príčinou dopravnej nehody podľa znaleckého posudku bola nesprávna reakcia, resp. nesprávna technika jazdy vodiča vozidla. Pri dopravnej nehode došlo k usmrteniu vodiča a dvoch spolujazdcov, jedným z ktorých bol syn žalobcov a ďalší dvaja spolujazdci utrpeli ťažké zranenia. V čase dopravnej nehody bol vlastníkom motorového vozidla B. D., ktorý vozidlo požičal svojmu synovi C. D., ktorý v dôsledku nehody taktiež zomrel. Vozidlo však riadil vodič I. Š.. V čase dopravnej nehody bolo motorové vozidlo poistené u žalovaného.

Súd konštatoval, že pred dopravou nehodou nebohý syn žalobcov žil v rodine spolu s rodičmi a so svojim bratom, aj starými rodičmi. Išlo o usporiadané a harmonické vzťahy medzi príbuznými, existovalo medzi nimi silné sociálne, morálne a najmä citové puto v rámci ich súkromného a rodinného života. Syn G. bol veľkou pomocou v rodine, žalobkyni pomáhal pri starostlivosti o jej chorú mamu, pripravoval sa na povolanie automechanika, praxoval u otca - žalobcu v 2. rade a po ukončení štúdia mali plány, že syn G. prevezme firmu po otcovi. Žalobcovia z nečakanej smrti nebohého prežívali a prežívajú pocity úzkosti, smútku, zúfalstva a šoku, nevedia sa zmieriť so skutočnosťou, že ich syn nežije a zomrel v takom mladom veku. Majú zdravotné problémy, ich psychický aj fyzický zdravotný stav sa veľmi zhoršil. Žalobkyňa sa prestala venovať aj interpretácii ľudových piesní a prestala sa zúčastňovať kultúrnych podujatí zameraných na ich interpretáciu. Žalobca v 2. rade po smrti syna určité obdobie nemohol chodiť do práce, jeho zdravotný stav sa zhoršil.

Vychádzajúc zo zisteného skutkového stavu, súd prvej inštancie mal za primeranú výšku zadostučinienia 13 000 eur pre každého zo žalobcov. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

Pasívnu legitímáciu žalovaného mal súd prvej inštancie za nespornú. Povinnosť žalovaného vyplýva zo Zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, § 15 ods. 1 s poukazom na § 4 ods. 2 písm. a) tohto zákona. Škoda podľa súdu zahŕňa nielen zníženie majetku a ušlý zisk, ale aj nemajetkovú škodu (nemajetkovú ujmu). Preto je potrebné termín škoda v § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z.z. vykladať aj ako nemateriálnu škodu na zdraví. Povinné poistenie musí kryť akúkoľvek škodu (ujmu) tak materiálnu, ako aj nemateriálnu, t.j. náhradu nemajetkovej ujmy z titulu občianskoprávnej zodpovednosti za zásah do osobnostných práv pozostalých spočívajúci v zásahu do práva na súkromný a rodinný život spôsobený usmrtením blízkej osoby pri prevádzke dopravných prostriedkov. Poukázal na to, že zákon č. 381/2001 Z.z. je výsledkom transpozície smerníc Európskej únie, z textu ktorých je zrejmé, že aj keď smernice pojem škoda nedefinujú, že sa ním rozumie tak osobná ujma, ako aj škoda na majetku. Konštatoval, že výklad pojmov „náhrada škody na zdraví“ s prihliadnutím na samotný účel povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel je potrebné vykladať eurokonformne. Zodpovednosť poisťovne za vzniknutú nemajetkovú ujmu bola už judikovaná Súdnym dvorom Európskej únie rozsudkami C-22/12 a C-277/12.

Súd prvej inštancie poukázal na ustanovenia zákona č. 381/2001 Z.z. - § 1 ods. 1, § 2 písm. f), § 4 ods. 1, 2, 3, 4, § 15 ods. 1, 2, na ustanovenia Občianskeho zákonníka - § 11, § 13 ods. 1, 2, 3, § 15, § 420 ods. 1, 3, § 427 ods. 1, § 428, § 440, § 822, § 823, na ustanovenia Zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke - § 9 ods. 1, § 16 ods. 1, § 137 ods. 1, 2.

K rozhodovaniu o trovách konania poukázal na ust. § 150 ods. 3 O.s.p..

2. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný, a to proti vyhovujúcemu výroku; žalovaný žiadal, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutej časti zmenil tak, že žalobu zamietne. V odvolaní poukázal na odvolacie dôvody uvedené v § 205 ods. 2 písm. a), b), c), d) a f) O.s.p.. Podľa žalovaného závery súdu prvej inštancie nemajú oporu v platnej právnej úprave, vychádzajú z nesprávneho právneho posúdenia relevantných právnych predpisov. Konajúci súd nesprávne rozhodol o nároku žalobcov nakoľko nesprávne posúdil rozsah poistného krytia poisťovateľa, ktorý je daný Zákom č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Z tohto zákona vyplýva, že povinné zmluvné poistenie kryje konkrétne nároky z titulu zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, nie však iné prípadné nároky. Žalovaný nie je povinný z tohto poistenia hradiť prípadný nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, nakoľko tento nárok nie je krytý povinným zmluvným poistením. Platná právna úprava dôsledne rozlišuje medzi právom na ochranu osobnosti podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka a s ním spojeného práva na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch a právom na náhradu škody v zmysle ust. § 415 a nasl. Občianskeho zákonníka. Ide o úplne odlišné právne kategórie, a to nielen ich charakterom a účelom, ale aj obsahovo a pojmovovo. Rozdielna je ich podstata a účel, ktorému slúžia, a tiež ich gramatický význam. V neposlednom rade tomu nasvedčuje aj ich systematické zaradenie. Odlišnosť uvedených inštitútov potvrdzuje aj znenie ust. § 16 Občianskeho zákonníka, ktorým zákon pripúšťa kumuláciu dvoch nárokov, a to nároku na nemajetkovú ujmu a nároku

na náhradu škody, čím zdôrazňuje ich vzájomnú odlišnosť. Odlišnosť obidvoch inštitútov potvrdzuje aj to, že kým pri určení výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch sa vychádza iba z predpokladu, akú ujmu mohol zásah vyvolať, v prípade náhrady škody je potrebné výšku škody presne uviesť a preukázať. Náhrada podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka má predovšetkým satisfakčnú funkciu, kým pri náhrade škody vystupuje do popredia jej reparačná funkcia. Poukázal na to, že rovnaký právny názor zaujal aj Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení 4Cdo/168/2009 z 20.4.2011. Na závere žalobcu nemení nič ani rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci Haasová c/ Petrík, Holingová, C-22/12 z 24.10.2013, z ktorého súd prvej inštancie nesprávne vyvodil záver o jeho pasívnej legitímácii. Žalovaný poukázal na to, že smernice Rady, ktoré sú v uvedenom rozhodnutí citované, nie sú všeobecne záväznými právnymi predpismi. Nepriamy účinok smernice v zmysle konformného výkladu vnútroštátneho práva má určité obmedzenia, tento výklad nemôže slúžiť ako základ na výklad contra legem vnútroštátneho práva. Poukázal na niektoré rozhodnutia krajských súdov, ktoré obdobné nároky, aké uplatnili žalobcovia zamietli z dôvodu nedostatku pasívnej legitímácie poisťovateľa. Žalovaný poukázal ale aj na nepreskúmateľnosť rozsudku čo do priznanej výšky náhrady nemajetkovej ujmy. Žalobcovia si uplatnili nárok na náhradu nemajetkovej ujmy pričom nijako nezodôvodnili uplatňovanú sumu. Súd pri snahe o zdôvodnenie priznanej náhrady nemajetkovej ujmy opísal skutočnosť, na ktoré prihliadal, avšak čo sa týka výšky, túto zdôvodnil len poukázaním na to, že uplatňovaná suma sa súdu javila ako neprímerane vysoká, preto stanovil podľa jeho názoru primeranú náhradu škody vo výške 26 000 eur. Takéto zdôvodnenie výšky priznanej náhrady sa javí ako nedostatočné, nie je z neho zrejmé, prečo sa konajúcemu súdu suma 30 000 eur zdala neprímerane vysoká, avšak sumu 26 000 eur už určil ako primeranú. Nie je zrejmé, prečo konajúci súd určil práve sumu 13 000 eur pripadajúcu na každého rodiča ako primeranú.

3. Žalobcovia vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného uviedli, že ich nárok voči žalovanému je daný, súd prvej inštancie vec správne právne posúdil. Podľa žalobcov pre posúdenie otázky pasívnej legitímácie žalovaného je dôležité riešenie otázky, čo treba rozumieť pod pojmom škoda. Podľa žalobcov pri výklade pojmu škoda pre účely zákona č. 381/2001 Z.z. treba vychádzať z chápania tohto pojmu v komunitárnom práve, predmetný zákon bol totiž výsledkom transpozície smernice Európskej únie. Súdny dvor Európskej únie v rozsudku vo veci C-22/12 spresnil, že ujma na zdraví, ktorá musí byť podľa smernice krytá, predstavuje akúkoľvek ujmu, ktorá bola spôsobená zásahom do osobnej integrity, čo zahŕňa tak fyzickú, ako aj psychickú traumu, preto medzi škody, ktoré sa musia nahradiť v súlade s právom únie patrí aj nemajetková ujma, ktorej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v danom spore. Podľa žalobcov pojem škoda použitý v zákone 381/2001 Z.z. treba vykladať extenzívne, a to tak, že tento pojem zahŕňa aj náhradu nemajetkovej ujmy z titulu občianskoprávnej zodpovednosti za zásah do osobnostných práv pozostalých, spočívajúci v zásahu do práva na súkromný a rodinný život spôsobený usmrtením blízkej osoby pri prevádzke motorových vozidiel. Účelom poistenia za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel je zmierniť dôsledky škôd, ktoré vznikli v súvislosti s touto prevádzkou. Poukázali aj na úpravu zákonného úrazového poistenia, t.j. poistenia pri pracovných úrazoch, upravenú zákonom č. 461/2003 Z.z..

4. Žalovaný v písomnosti označenej ako príspevok k jeho odvolaniu dodatočne poukázal na aktuálnu judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, osobitne rozsudok sp. zn. 3Cdo/301/2012 z 31.3.2016, ktorý dáva podľa neho vyčerpávajúcim spôsobom odpoveď na dve základné otázky, pričom na otázku, či poisťovateľ motorového vozidla je pasívne legitímovaným subjektom vo veci náhrady nemajetkovej ujmy z povinného zmluvného poistenia motorového vozidla odpovedal tak, že nie je, a na otázku, či je nemajetková ujma krytá týmto poistením odpovedal taktiež že nie.

5. Žalobcovia v reakcii na podanie žalovaného uviedli, že rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 3Cdo/301/2012 rieši výlučne problematiku aplikácie priameho účinku smernice, poukázali v tejto súvislosti na právny postoj Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 666/2016 k záverom, ktoré sú obsiahnuté v rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/301/2012.

6. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 CSP), vzhľadom na včas podané odvolanie preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v rozsahu, v akom bol odvolaním napadnutý, vrátane konania mu predchádzajúceho v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) a dospel k záveru o existencii dôvodov, pre ktoré bolo potrebné rozsudok v odvolaní napadnutom vyhovujúcim výrokou zrušiť.

7. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví aj medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

Odvolaním nebol napadnutý zamietavý výrok rozsudku súdu prvej inštancie, nebolo preto oprávnením ani povinnosťou odvolacieho súdu podrobiť ho prieskumu; v zamietavom výroku nadobudol rozsudok súdu prvej inštancie právoplatnosť.

8. Vo vzťahu k vyhovujúcemu výroku rozsudku posúdil odvolací súd relevantnosť odvolacích dôvodov, to, či súd prvej inštancie v kontexte s namietaným právnym posúdením na zistený skutkový stav správne a v úplnosti aplikoval príslušné právne predpisy, či svoje rozhodnutie riadne odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale len na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 78/05).

9. Podstata odvolania žalovaného je založená na argumente o nesprávnosti právneho posúdenia veci súdom prvej inštancie a v nadväznosti na túto nesprávnosť aj na jeho nepreskúmateľnosti.

10. Nesprávnym právnym posúdením treba rozumieť pochybenie súdu spočívajúce v tom, že na zistený skutkový stav neaplikoval príslušnú právnu normu alebo aplikoval síce správnu právnu normu, ale jej obsah interpretoval nesprávne, alebo právnu normu síce interpretoval správne, ale na zistený skutkový stav ju nesprávne aplikoval, to všetko buď v úplnosti alebo čiastočne.

11. Základ tvrdenia žalovaného k nesprávnemu právnemu posúdeniu je konštruovaný na údajnej absencii vnútroštátnej právnej úpravy, z ktorej by mala vyplývať jeho povinnosť nahradiť žalobcom, ako pozostalým po obeti z dopravnej nehody, náhradu nemajetkovej ujmy.

12. Predmetná odvolacia námietka, jej podstata, bola žalovaným prezentovaná už vo vyjadrení k žalobe. Podľa odvolacieho súdu dal súd prvej inštancie k sponchybnovaniu existencie právnej úpravy, zakladajúcej možnosť uplatniť si voči nemu nárok titulom jeho povinnosti plniť za poisteného nároky uplatnené oprávnenými osobami relevantnú, vyčerpávajúcu odpoveď, s ktorou sa odvolací súd stotožňuje, odkazujúc na závery, ku ktorým súd prvej inštancie dospel. K totožným záverom dospel aj Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozsudku 6MCdo/1/2016 z 31.7.2017. Ústavný súd Slovenskej republiky v uzneseniach I. ÚS 474/2016 - 17 zo 17.8.2016, III. ÚS 646/2015 zo 16.12.2015 aj I. ÚS 206/2015 z 29.4.2015 taktiež poukázal na účel povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, zohľadniac zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby, vyvolaný prevádzkou motorového vozidla pri aplikovaní extenzívneho výkladu pojmu náhrada škody. V uznesení III. ÚS 666/2016-36 z 11.10.2016 Ústavný súd Slovenskej republiky jednoznačne uviedol, že nepovažuje za prejav svojvôle vedúcej k ústavnej udržateľnosti pokiaľ súdy pod zákonnú terminológiu pojmu „škoda“ použitého v zákone o povinnom zmluvnom poistení zahrnú aj nemajetkovú (imateriálnu) ujmu aprobevanú in abstracto v ustanoveniach Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti. Ako vyplýva z uvedeného nálezu, Ústavnému súdu bol známy aj rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 3Cdo/301/2012, na ktorý poukazoval žalovaný.

13. Odvolací súd v tomto smere k odvolacej námietke, v zmysle ktorej súd prvej inštancie nesprávne, contra legem, realizoval eurokonformný výklad vnútroštátneho práva, odkazuje na závery vyplývajúce z uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky III. ÚS 666/2016 citovaného v predchádzajúcom bode tohto svojho rozhodnutia a k odvolacím námietkam dopĺňa:

14. Ako uviedol súd prvej inštancie, zákonom č. 381/2001 Z.z. boli do právneho poriadku Slovenskej republiky (ustanovením § 27a) prevzaté smernice Rady, resp. Európskeho parlamentu a Rady, týkajúce sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel. Ide okrem iného o Smernicu Rady 72/166/EHS z 24.4.1972, 84/5/EHS z 30.12.1983, 90/232/EHS zo 14.5.1990, Smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2000/26/ES zo 16.5.2000 a Smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2005/14/ES z 11.5.2005, ktorou boli predchádzajúce smernice zmenené a doplnené.

15. Je nepochybné, že smernice priamy účinok, ako žalovaný uviedol, nemajú. Takýto záver ale nevyplýva ani z rozsudku súdu prvej inštancie, keďže smernica sama o sebe nemôže jednotlivcom ukladať povinnosti, v tomto zmysle sa jej nemožno dovolávať. Vyplýva to napr. z bodu 103 rozsudku Súdneho dvora Európskej únie z 5.10.2004 C-397/01 až C-403/01. V bode 110 tohto rozsudku je ale tiež uvedené, že z ustálenej judikatúry, počínajúc rozsudkom z 10.4.1984 Von Colson a Kamann (14/83, Zb., s. 1891, bod 26) však vyplýva povinnosť členských štátov dosiahnuť cieľ sledovaný smernicou, a táto povinnosť platí pre všetky orgány členských štátov, vrátane súdnych orgánov, v rozsahu ich právomocí. V bode 113 tohto rozsudku Súdny dvor Európskej únie uviedol, že pri použití vnútroštátneho práva, najmä ustanovení právnej úpravy špeciálne prijatej na vykonanie požiadaviek vyplývajúcich zo smernice, musí vnútroštátny súd vykladať vnútroštátne právo v najvyššej možnej miere v zmysle znenia a cieľov tejto smernice, aby sa dosiahol ňou sledovaný výsledok.

Podobne aj v rozsudku z 19.4.2014 C-441/14 Dansk Industri / dedičia po Karsten Eigil Rasmussen v bode 31 a v rozsudku z 19.1.2010 C-555/07 Seda Küçükdeveci / Swedex GmbH & Co. KG. v bode 48 uviedol, že vnútroštátne súdy, ktoré majú podať výklad vnútroštátneho práva, musia zohľadniť všetky predpisy tohto práva a uplatniť výkladové metódy, ktoré toto právo uznáva, aby bolo v čo najväčšej možnej miere vykladané v zmysle znenia textu, ako aj účelu smernice, aby bol dosiahnutý výsledok smernicou stanovený.

16. Na základe Smernice 2005/14/ES (tzv. druhá smernica) a Smernice 90/232/EHS (tzv. tretia smernica) sa stalo povinným krytie škôd vzniknutých z prevádzky motorových vozidiel. Z rozsudku Súdneho dvora Európskej únie C-22/12 bodu 46 vyplýva, že medzi škodami, ktoré musia byť kryté sa nachádza najmä „ujma na zdraví“.

V bode 47 tohto rozsudku (jeho preklade do slovenského jazyka) je okrem iného uvedené, že pod pojem ujma na zdraví patrí akákoľvek ujma, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v danom spore, ktorá bola spôsobená zásahom do osobnej integrity, čo zahŕňa tak fyzickú, ako aj psychickú traumu.

17. Súdny dvor Európskej únie vo veci C-63/06 UAB Profisa odkázal na potrebu jednotného výkladu rozsudkov, malo by sa vylúčiť, aby sa v pochybnostiach text rozsudku v jednom z jeho jazykových znení posudzoval izolovane (body 13, 14 rozsudku).

18. Odvolací súd poukazuje na to, že slovenský preklad bodu 47 rozsudku C-22/12 sa odlišuje od textu v inej jazykovej verzii a zväzda tým k výkladu, že z povinného zmluvného poistenia by bolo možné nahraďovať nemajetkovú ujmu len vtedy, ak náhradu „na základe zodpovednosti poisteného za škodu“ upravuje vnútroštátne právo.

V anglickej jazykovej verzii táto časť znie: „in so far as such compensation is provided for as part of the civil liability of the insured party under the national law applicable....“.

Vo francúzskej: „dans la mesure ou cette indemnisation est prévue au titre de la responsabilité civil de l'assuré par le droit national applicable au litige au principal...“.

V českej: „pokud tuto náhradu škody z titulu občanskoprávní odpovědnosti pojištěného upravují vnitrostátní předpisy...“.

19. Pri preklade textu Európskej únie nie je najdôležitejším textovým vzťahom vzťah východiskového textu a jeho prekladu, ale intertextové vzťahy medzi jednotlivými textami v rámci inštitucionálneho prostredia. Samotná ekvivalencia jednotlivých prekladateľských riešení sa dá často spochybníť. Čo sa týka právneho prekladu, vo všeobecnosti sa predpokladá, že nie je možné nájsť v cieľovom jazyku také ekvivalenty, ktoré by plne pokryli význam konceptov východiskového jazyka (Gibová - O preklade anglických právnych textov, vyd. PU, 2010, str. 49, 51).

20. Vychádzajúc z významovo a pojmovo najbližšieho prekladu, prekladu do českého jazyka, je dôvodné predpokladať, že Súdny dvor Európskej únie v bode 47 rozsudku C-22/12 mienil zodpovednosťou všeobecnú civilnoprávnú úpravu ujmy, aj vo forme psychickej traumy.

Právne významným preto nie je to, že v systematike Občianskeho zákonníka nie je náhrada psychickej traumy, t.j. ujmy nemajetkovej, zaradená v časti týkajúcej sa zodpovednosti za škodu. Podstatné je,

že osobnostné právo, jeho ochrana, je integrálnou súčasťou občianskeho práva v objektívnom zmysle, pričom jeho základnú úpravu, vrátane následkov za jeho porušenie, Občiansky zákonník upravuje.

21. Vychádzajúc z predpokladov rozumného zákonodarcu a požiadavky Súdneho dvora, aby vnútroštátne sudy pri výklade vnútroštátneho práva vychádzali z nevyvrátiteľnej právnej domnienky pre taký výklad implementačných predpisov, že účelom a cieľom predpisu, ktorý zákonodarca mal v úmysle dosiahnuť, bola plná implementácia smernice (Vnitrostátní aplikácie práva Európskej únie, C. H. Beck, Praha, 2011, str. 164) ako aj toho, že z textu smerníc prevzatých do právneho poriadku Slovenskej republiky je zrejmá snaha o posilnenie ochrany obetí škôd spôsobených prevádzkou motorových vozidiel, je namieste extenzívny výklad škody ako ujmy na zdraví, a to taký, že je ňou nielen ujma fyzická, ale aj psychická a poškodenou osobou je aj osoba, v osobnostnej sfére ktorej sa trauma, ako následok dopravnej nehody, prejaví.

22. Úvaha žalovaného o neexistencii právnej úpravy Slovenskej republiky ako základného predpokladu pre možnosť uplatniť nárok voči nemu, nakoľko je „len“ poisťovateľom v zmysle zákona č. 381/2001 Z.z., ktorá bola prioritným odvolacím argumentom, správnu nie je.

23. Súd prvej inštancie v spore rozhodol podľa procesnej úpravy danej Občianskym súdnym poriadkom. S účinnosťou od 1.7.2016 došlo k zrušeniu Občianskeho súdneho poriadku a v zmysle prechodných ustanovení vyplývajúcich z ust. § 470 ods. 1 a 2 veta prvá CSP sa právna úprava CSP aplikuje aj na konania začaté pred 1.7.2016 so zachovaním právnych účinkov procesných úkonov, ktoré nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona.

24. Súd musí pri rozhodovacej činnosti dbať na dôsledné dodržiavanie Ústavou Slovenskej republiky garantovaného práva na spravodlivý proces. Štruktúra odôvodnenia rozsudku je v priamej spojitosti so základným právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Ak súd pri odôvodňovaní rozsudku nepostupuje spôsobom, ktorý záväzne určuje procesný predpis (predtým § 157 O.s.p., od 1.7.2016 túto problematiku upravuje § 220 ods. 2 CSP), dochádza nielen k tomu, že rozsudok je nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov alebo pre ich nezrozumiteľnosť, ale aj k tomu, že základné právo na súdnu ochranu nie je naplnené reálnym obsahom.

25. Žalobcovia svoj nárok vymedzili ako nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, výšku ktorej každý z nich kvantifikoval čiastkou 15 000 eur. Súd prvej inštancie mal za dôvodný uplatnený nárok každým z nich vo výške po 13 000 eur. Z dôvodov nie je zistiteľné ako, z akých skutkových zistení a okolností dospel práve k takýmto, a nie k iným čiastkam. Konštatoval síce, že určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy nemôže byť nepreskúmateľnou ľubovôľou, ale musí vychádzať zo závažnosti ujmy a okolností, za ktorých k zásahu do práv žalobcov došlo, týmito vlastným konštatovaním sa však neriadi. Odvolací súd nespochybnuje to, že dôsledkom smrti syna žalobcov je ujma, ktorá je trvalá a neodstrániteľná, t.j. ide o ujmu závažnú, v tejto časti s názorom súdu prvej inštancie nie je možné nesúhlasiť, ak má za to, že túto ujmu treba reparovať náhradou v zmysle kompenzácie konkrétnymi finančnými čiastkami, musí byť identifikovateľné ako k nim dospel.

26. Podľa odvolacieho súdu je rozhodnutie súdu prvej inštancie nepreskúmateľné, nie sú z neho zistiteľné predpoklady pre závery k výške náhrad nemajetkovej ujmy, jeho rozhodnutie je preto v rozpore so zásadami spravodlivého súdneho procesu. Tým odňal stranám sporu právo konať pred súdom a zaťažil svoje rozhodnutie vadou, pre ktorú bolo potrebné rozsudok v napadnutom vyhovujúcom výroku zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP.

27. Súd prvej inštancie v priebehu ďalšieho konania vec opätovne prejedná, pričom v procese nového prejednania a rozhodovania odstráni pochybenie, dôsledkom ktorého bolo porušenie práv na spravodlivý súdny proces; bude vychádzať zo skutkových zistení, ku ktorým je možné dospieť z tvrdení a dôkazov, ktorými v závislosti od procesnej aktivity strán sporu disponuje. Jeho rozhodnutie bude zodpovedať ustanoveniu § 220 ods. 2 CSP. V novom rozhodnutí sa vysporiada s tvrdeniami žalovaného uvedenými v odvolaní, namietajúcimi správnosť a preskúmateľnosť záveru k výške náhrady nemajetkovej ujmy. V záujme eliminácie akýchkoľvek ďalších pochybení potenciálne vedúcich k vade nového rozhodnutia vezme zreteľ na to, že v rozpore s ustanovením § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku a právom na spravodlivé konanie je ak neposúdi podstatné skutkové tvrdenia a argumenty strán, nevyhodnotí dôkazy

v ich vzájomnej súvislosti, nedá odpoveď na podstatné právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s premetom ochrany, t.j. s uplatnením nároku a obranou voči nemu v zmysle účelu odôvodnenia rozhodnutia ako to výstižne vyjadril Európsky súd pre ľudské práva v rozhodnutí z 1. júla 2003 *Suominen v/ Fínsko*, sŕ. č. 37801/97, § 37: „účelom odôvodnenia rozhodnutia je dať stranám najavo, že boli vypočuté“.

Ústavný súd Slovenskej republiky taktiež uviedol, že právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné sudy zistia (po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení) skutkový stav a po využití relevantných právnych noriem vo veci rozhodnú za predpokladu, že skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a že neboli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (III. ÚS 236/2014-22 z 1 apríla 2014).

28. V novom rozhodnutí rozhodne súd aj o nároku na náhradu trov konania, vrátane trov odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

29. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 Zákona č. 757/2004 Z.z.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.